

Vitboken om EU och idrotten

Kulturdepartementet

2007-08-24

Dokumentbeteckning

KOM (2007) 391 slutlig
Vitbok om idrott

SEC (2007) 932

SEC (2007) 934

SEC (2007) 935

SEC (2007) 936

Sammanfattning

Vitboken om idrott utgör det första övergripande initiativet inom idrottsområdet och syftar till att på ett samlat sätt behandla idrottsrelaterade frågor inom EU-arbetet. Det övergripande syftet med vitboken är att tillhandahålla strategisk vägledning för idrottens roll i Europa, att uppmuntra till diskussion runt särskilda problemområden, att tydliggöra idrotten inom EU-politiken och att öka medvetenheten om idrottens behov och särdrag. Kommissionens avsikt med vitboken är att behandla och bemöta olika intressenters förväntningar till den del de bedöms vara realistiska, proportionerliga och inte försvagar EG-rättens tillämpning inom idrottsområdet.

Kommissionen anser att vitboken tar hänsyn till subsidiaritetsprincipen, idrottsorganisationernas självständighet och EU:s nu gällande juridiska ram. Kommissionen utvecklar begreppet om idrottens särart inom gränserna för EU:s aktuella befogenheter och sammanfattar i ett bilagt bakgrundsdokument EG-domstolens rättspraxis och kommissionens beslut inom idrottsområdet.

Till vitboken är fogad en handlingsplan med åtgärder som ska genomföras eller stödjas av kommissionen. Handlingsplanen som uppkallats efter Pierre de Coubertin, Internationella Olympiska Kommitténs första ordförande, ska tjäna som vägledning i kommissionens arbete med idrottsrelaterade frågor de närmaste åren.

Regeringen värnar principen att idrottspolitiken först och främst är en nationell angelägenhet, och menar att stor försiktighet bör iaktas kring förslag som utökar EU-arbetet på idrottsområdet. Det finns strävanden i vitboken som är rimliga men det är viktigt att kommissionen utifrån subsidiaritetsprincipen kan motivera och föra dialog med idrottsrörelsen om varje framtida förslag så att de kan bedömas var för sig utifrån bl.a. dess utformning, bakomliggande behov och rättsliga grund.

1. Förslaget

Bakgrund

Kommissionens avsikt med vitboken är att ta ett helhetsgrepp om idrottsfrågorna för att till fullo kunna utnyttja idrottens potential att bidra till uppfyllandet av gemenskapens strategiska mål, särskilt i linje med Lissabonstrategin. Idrottens viktiga roll för det europeiska samhällslivet har lyfts fram i främst en deklaration från den mellanstatliga regeringskonferensen i Amsterdam 1997 och i en deklaration från europeiska rådets möte i Nice 2000. Medlemsstaterna har även uttryckt sitt stöd för ett kommissionsinitiativ inom idrottsområdet på informella idrottsministermöten, senast i Bryssel 2006 och i Stuttgart 2007. Europaparlamentet har vid ett flertal tillfällen de senaste åren behandlat idrottsfrågor och har bl.a. haft frågestunder om dopning och utbildning inom idrott samt antagit resolutioner om idrott och biståndspolitik och även antagit en rapport om professionell fotboll i Europa.

Vitboken har inte föregåtts av någon grönbok men däremot av en omfattande kunskapsinhämtning och konsultation med berörda intressenter såsom idrottsrörelsen och medlemsstaterna. Kommissionen ansåg därför att en grönbok inte skulle tillföra något som inte redan framkommit.

1.1 Innehåll

Vitboken fokuserar på tre områden: idrottens roll i samhället, idrottens ekonomiska dimensionen och idrottens organisation i Europa. Inom dessa tre områden lägger vitboken fram förslag på åtgärder, vilka tillsammans utgör handlingsplanen "Pierre de Coubertin".

Kommissionen betonar idrottens roll i samhället, såväl amatör- som proffsidrott bidrar till folkhälsa och idrotten har även en viktig roll för utbildning, sociala frågor, kultur och fritid.

Idrotten har enligt kommissionen en underskattad makroekonomisk inverkan och kan bidra till att Lissabonmålen om tillväxt och sysselsättning uppnås. Idrotten kan även vara ett verktyg för att bidra till lokal och regional utveckling, urban förnyelse och landsbygdens utveckling.

Idrotten i Europa har genomgått stora organisatoriska förändringar och står inför ytterligare utmaningar. Uppkomsten av nya intressenter leder till frågor om styrning, demokrati och tillvaratagandet av olika intressen. Kommissionen erkänner idrottens självständighet men har i dialogen med idrottsrörelsen blivit uppmärksam på vissa problemområden. Dessa problemområden kan enligt kommissionen idrotten själv ofta lösa genom självreglering så länge EG-rätten respekteras. Kommissionen avser att underlätta ett sådant arbete men kan även komma att agera på egen hand om det är nödvändigt. Vitboken utvecklar begreppet *idrottens särart* och konstaterar att EG-domstolen tagit hänsyn till denna särart när den avgjort mål rörande idrott. Kommissionen ser ingen möjlighet till ett generellt undantag för idrotten från EG-rätten.

Vitboken kommer att utgöra en vägledning för kommissionen under de närmaste åren i dess verksamhet inom idrott. Förslagen i handlingsplanen ”Pierre de Coubertin” omfattar bland annat följande:

- Att utarbeta nya riktlinjer för fysisk aktivitet och införa ett flerårigt EU-nätverk för hälsofrämjande fysisk aktivitet.
- Att underlätta ett samordnat tillvägagångssätt för EU i kampen mot dopning, t.ex. genom att stödja ett nätverk av nationella antidopningsorganisationer och stärka samarbetet mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter. Kommissionen anser att handel med olagliga dopningspreparat bör jämföras med handel med olagliga droger.
- Att införa ett särskilt EU-märke som ska tilldelas de skolor som gör en aktiv insats för att stödja och främja fysisk aktivitet i skolmiljön.
- Att genomföra en undersökning om ideellt arbete inom idrotten.
- Att förbättra möjligheterna att främja social integration genom idrott via EU-program och EU-medel som Progress-programmet, programmet för livslångt lärande, programmet Ung och Aktiv i Europa och programmet Europa för medborgarna, Europeiska socialfonden, Europeiska fonden för regionalutveckling och Europeiska integrationsfonden.
- Att stödja det brottsförebyggande arbetet mot våld och rasism genom att främja informationsutbytet mellan rättsvårdande myndigheter och idrottsorganisationer och stärka polisutbildningen

vad gäller arbetet mot huliganism. Kommissionen vill slutligen undersöka möjligheten att ta fram nya rättsliga instrument för att förebygga störningar vid idrottsevenemang.

- Att främja användningen av idrott som ett redskap i EU:s biståndspolitik.
- Att tillsammans med medlemsstaterna utarbeta en europeisk statistikmetod för att mäta idrottens ekonomiska effekter.
- Att undersöka finansieringen i medlemsstaterna av idrott på gräsrotsnivå och idrott för alla både från offentliga och privata källor, och den inverkan som de pågående förändringarna på området innebär.
- Att göra en analys för att få en tydlig bild av spelaragenters verksamhet i EU och bedöma om en insats på EU-nivå är nödvändig.
- Att möjliggöra en mer effektiv dialogstruktur på EU-nivå om idrott, inbegripet ett årligt europeiskt idrottsforum.
- Att föreslå medlemsstaterna att de förstärker det politiska samarbetet kring idrott via en förstärkt löpande dagordning, gemensamma prioriteringar och regelbunden rapportering till EU:s idrottsministrar.
- Att uppmanra inrättandet av kommittéer för den europeiska sociala dialogen inom idrottssektorn och stödja arbetsgivare och arbetstagare i detta.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Vitboken innehåller inga förslag som föranleder ny eller ändrad nationell rättslig reglering eller EG-rättslig reglering. Kommissionen ska dock undersöka möjligheterna till ny lagstiftning eller annan reglering för att förhindra att den allmänna ordningen störs vid idrottsevenemang. Om en sådan reglering kommer till stånd kan detta föranleda ett behov av att se över vissa delar av bl.a. ordningslagen (1993:1617), lagen (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang och eventuellt även vissa regler avseende informationsutbyte och rättsligt samarbete. Kommissionen ska även se över spelaragenternas roll vilket kan komma att resultera i ett lagstiftningsinitiativ från kommissionens sida. Av vitboken framgår att kommissionen avser att försvara de nuvarande undantagen för idrotten inom mervärdesskatteområdet. Några ändringar av mervärdesskattelagen (1994:200) och de svenska undantagen inom idrottsområdet kommer därmed inte att ske med anledning av vitboken.

Kommissionen aviserar även att den kommer att övervaka att viss befintlig idrottsrelaterad EG-lagstiftning implementerats nationellt, detta gäller t.ex. direktivet om skydd av minderåriga i arbetslivet och de så kallade

1.3 Budgetära konsekvenser

Vitboken och de aviserade åtgärderna i handlingsplanen ”Pierre de Coubertin” kommer inte att kräva särskild finansiering utan kommer att genomföras inom kommissionens budgetram och berörda program.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Regeringen värnar principen att idrottspolitikerna först och främst är en nationell angelägenhet, och menar att stor försiktighet bör iakttas kring förslag som utökar EU-arbetet på idrottsområdet. Det finns strävanden i vitboken som är rimliga men det är viktigt att kommissionen utifrån subsidiaritetsprincipen kan motivera och föra dialog med idrottsrörelsen om varje framtida förslag så att de kan bedömas var för sig utifrån bl.a. dess utformning, bakomliggande behov och rättsliga grund.

Vitboken ger en genomlysande beskrivning av idrottsfrågornas horisontella kapacitet för utvecklingen inom EU. Det faktum att idrottsfrågorna saknar rättslig grund i EU-fördraget utesluter inte att vissa åtgärder kan vidtas inom olika områden där idrottsfrågorna kan bidra till att förverkliga politiken inom EU.

Det är oklart hur kommissionen avser att gå vidare med de åtgärder som föreslås inom ramen för det brottsbekämpande och straffrättsliga samarbetet. Exempelvis saknas analys av behovet av en ny lagstiftning för att förhindra att den allmänna ordningen störs vid idrottsevenemang.

Det är positivt att vitboken bidrar till att synliggöra idrottsorganisationernas betydelse inom EU. Vitboken kan även bidra till att skapa bättre förståelse för idrottsorganisationernas särdrag inom EU:s institutioner samtidigt som idrottsorganisationernas förståelse för arbetet inom EU förstärks. De olika initiativ som kommissionen tagit genom vitböckerna om idrott, nya insatser för Europas ungdom samt en EU-strategi för hälsofrågor som rör kost, övervikt och fetma förutses komplettera varandra. Det är särskilt viktigt att kommissionen samarbetar nära med företrädare för såväl medlemsstaterna som idrottsorganisationerna i arbetet med att förverkliga vitbokens förslag.

Vitboken berör frågan om sociala risker för minderåriga inom idrotten. Det är viktigt att betona barn och ungdomars rättigheter och hälsa och att idrottslig tävlingsverksamhet inte får medföra risk för att dessa åsidosätts. Oavsett om det rör sig om tävlings- eller motionsidrott, har barn och ungdomar rätt till ett verkligt inflytande över sin idrottsutövning.

Kommissionen avser att jämställdhetsintegrera alla idrottsrelaterade aktiviteter inom ramen för färdplanen för jämställdhet mellan kvinnor och

mån 2006 – 2010. Jämställdhetsperspektivet är inte integrerat i vitboken om idrott i övrigt. Regeringen anser att jämställdhetsperspektivet i vitboken sammantaget är dåligt utvecklat och avser att påtala detta för kommissionen och föreslå att kommissionen har jämställdhetsintegrering som en generell metod i genomförandet av åtgärderna i vitboken.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända men förväntas presenteras vid en informell idrottsministerkonferens i oktober 2007.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända men deras tidigare syn på idrottsområdet framkommer till viss del under avsnitt 1.1. ovan.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Vitboken har inte remitterats.

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Vitboken om idrott har överlämnats till Europaparlamentet, rådet, Regionkommittén och till Ekonomiska och sociala kommittén.

Vitboken kommer att presenteras för intressenter inom idrotten på en av kommissionen anordnad konferens i oktober 2007 samt senare i oktober presenteras vid ett informellt idrottsministermöte under Portugals ordförandeskap. Vitboken kommer också att presenteras för Europaparlamentet, Regionkommittén och för Ekonomiska och sociala kommittén.

De olika förslag som framförs i vitboken kan väntas få konkret efterföljd i form av förslag inom olika berörda områden.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

I fördragen finns ingen specifik rättslig kompetens inom idrottsområdet. Vitbokens åtgärder inom idrottsområdet är av horisontell natur och i den mån åtgärderna kräver rättslig grund återfinns dessa inom ett flertal politikområden.

3.3 Fackuttryck/termer

Idrott

Kommissionen anger att för klarhetens och enkelhetens skull tillämpas i vitboken Europarådets definition av idrott: ”varje organiserat eller icke-organiserat utövande av fysisk aktivitet som syftar till förbättring av den fysiska och psykiska konditionen, utveckling av sociala relationer eller uppnående av tävlingsresultat på alla nivåer”.

2006/07:FPM112